

Z Księgi Pamiątkowej Prezydenta Miasta Krakowa: Stanisław Lem

2022-02-24

Człowiek „nie z tej ziemi” - w pozytywnym znaczeniu tych słów. Jeden z najwybitniejszych polskich prozaików, niedościgniony mistrz gatunku *science fiction*, najszerzej tłumaczony polski autor na świecie, Honorowy Obywatel Miasta Krakowa. W 2021 roku świętowaliśmy 100-lecie urodzin i 15. rocznicę śmierci Stanisława Lema.

Stanisław Lem urodził się w 1921 roku we Lwowie, w zamożnej rodzinie lekarza o korzeniach żydowskich. We Lwowie skończył gimnazjum i – pod presją ojca – rozpoczął studia medyczne. Podczas wojny i okupacji uniknął osadzenia w getcie dzięki fałszywym dokumentom. Pracował jako pomocnik mechanika i spawacz, współpracował z polskim ruchem oporu. W 1945 roku, w ramach akcji repatriacyjnej, wyjechał z rodziną do Krakowa, tracąc cały dobytek. W Krakowie dokończył studia medyczne, choć narzucony przez ojca zawód lekarza nigdy go nie pociągał. Lem pożegnał się z nim na dobre po pierwszych praktykach na oddziale położniczym. Swoją przyszłość już w latach studenckich zaczęła wiązać z literaturą. Dzięki sukcesowi debiutanckiej powieści „*Astronauci*” (1951), która szybko stała się bestsellerem, Lem mógł zostać pisarzem „zawodowo”.

W twórczości Stanisława Lema powracają takie tematy jak: rozwój nauki i techniki, natura ludzka, miejsce człowieka we Wszechświecie, możliwość porozumienia istot inteligentnych. Był jednym z pierwszych futurologów, filozofem nauki wrażliwym na tematy antropologiczne. Polską, a następnie światową sławę przyniosły mu powieści („*Obłok Magellana*”, „*Eden*”, „*Pamiętnik znaleziony w wannie*”, „*Powrót z gwiazd*”, „*Solaris*”, „*Niezwyciężony*”, „*Głos Pana*”, „*Wizja lokalna*”, „*Fiasko*” i „*Pokój na Ziemi*”). Był on jednak także autorem trylogii („*Czas nieutracony*”), esejów i felietonów, cykli opowiadań fantastycznonaukowych („*Dzienniki gwiazdowe*”, „*Księga robotów*”, „*Bajki robotów*”, „*Cyberiada*”, „*Opowieści o pilocie Pirxie*”).

Stanisław Lem nigdy nie zdecydował się na powrót do Lwowa. Honorowe Obywatelstwo naszego miasta zostało mu przyznane w 1997 roku. Lem zmarł w Krakowie w 2006 roku. Rok później, w 2007 roku, został on patronem Krakowskiego Ogrodu Doświadczeń – plenerowego oddziału Muzeum Inżynierii Miejskiej, zlokalizowanego na powierzchni 6 ha w Parku Lotników Polskich przy al. Pokoju.

W 2019 roku w Krakowie ogłoszono wyniki konkursu architektoniczno-urbanistycznego na projekt Centrum Literatury i Języka „Planeta Lem”. Flagowa inwestycja miasta w dziedzinie kultury stanie na terenie dawnego Składu Solnego na Zabłociu do 2023 roku. Centrum ma stać się ośrodkiem działań i programów o charakterze literackim, realizowanych pod szyldem Kraków Miasto Literatury UNESCO przez Krakowskie Biuro Festiwalowe i jego partnerów.

W 1997 roku Stanisław Lem wpisał do Księgi Pamiątkowej miasta następujące słowa: **„Z naturalnym wzruszeniem przyjąłem Obywatelstwo Honorowe Krakowa, który zastąpił mi rodzimy Lwów”**.

**Magiczny
Kraków**